

Hipuru

*Godoni Vu'a Huni Harihijihuni Vaji
'Waramajina*

¹ Nitama Godira vea ani ani'inijino Huni vu'a 'unama ani ani'inijino poropetia 'waravumakame amuhu núna najahara.

² 'Enakaivo ike vea túchamaikaho Hu Huni Harihi jihuni vaji nú 'warumana. 'Ene Godira aachi'a maho'okaho Huna'e rehuna nahama 'waramana. 'Ene Huni vaji 'u'o mwe'a vene 'ee uneunecha maho'okaho vesihana.

³ Godi Hu ichá'inijaho Hariaha ija'ina'omo Hu najuhana. Hariahijara raka ka'ene venajaho Godi ija'ina venuna. 'Ene Huni harurijino uneunecha mapoka ka'ene maira 'wara'eme rejajija Hu 'uninamiu'e puni tiniji navura. 'Enavo Hu kwama núni sisea sovume paranajaho akúpa huni Godi ni'ima'uri jihuni ija mana'inija'i tinia ka'ene Hu ta'arohuniji asuma hinana.

Godoni Harihijihuni Nimaa Nimaijina

⁴ Hu niho'o Godoni 'ona oji'ina asitaha paranana. 'Ene Huni ihijaho ni'ima'ura 'ona oji'ina puni iha asitahana.

⁵ Godiho Huni Hariha ijá 'wama A Nuni Hariha. Iviyasi Na Oni Oma reju 'wamana. Ija'ina'e 'ona oji'ina pina pa'waramana. 'Ene kú'o Godi ijá 'wama Na Huni Oma reje Hu Nuni Hariha rehuna 'wamana.

⁶ Godira vea ka'ene Huni Hariha ranavume iki mwe'i roani vejino Godi kú'o ika'ina 'waramana. Veje Godoni 'ona oji'ina maho'o Hu oja ma'avara 'wamana.

⁷ Hu Huni 'ona oji'ina rone ika'ina 'waramana. Hu Huni 'ona oji'ina hwasisia sa'ine 'ee Hu pu venae Huni pwea vena harura puna'i rehuna 'iamana.

⁸ 'Enakaivo Huni Hariha rone ika'ina 'waramana. Oo Godi! Oni toronuijaho majama nama apena va'una. Oni kini huni harurijaho Oni ariramaa vajijino najuhu.

⁹ A iraka ariramaiji oja mahu. 'Enavo siseijija A senamuna. Ijihuni hahi Godi, Oni Godijara 'werua ka'ene teamanama parahunijino A useta'ika'i ea 'aho'a pausetiana 'wamana.

¹⁰ 'Ene kú'o ika'ina 'waramana. A Natohwa! Mwe'a kehuni anejijaho Ara venana. 'Ene akúpa 'ee uneunecha ka'ene navujija Oni isura.

¹¹ Pu pa'are'eja vo A majama hina apena vahuna. Pu ateha puna'i sahasa rehuna.

¹² Ara pu ateha puna'i tahuahuna. Pu atehapo siserasahu ja'ina'e pu 'u'o siserasahuna. 'Enakaivo A ani'ina parehuna vo A majama ija'ina hina apena vahuna 'wamana.

¹³ 'Enakaivo Hu Huni Hariha ijá 'wama Nuni ija mana'inija'i asuma hi'eje Na Oni naka Oni mumora hari irechahuna wamana. Ija'ina 'ona oji'ina pina pa'waramana.

¹⁴ 'Enavo 'ona oji'inijija pu ma pwea. Pu 'avena'omo Godira irechamiu'e ea irahipo maranihuna apejajihí 'ajoahura.

2

Maranúani Nimaa Nimaijaho Ija Kisi 'Unahunijina

¹ Ijihuni hahi nú iraka ka'ene hejajaho hami hami hena vwiha'avara. Vejuro'ika'i nú 'unama ani rova'ejakúna.

² 'Enavo 'ona oji'inapo vu'a ka'ene 'waravajija ani'ina parehuna. 'Ene ea sisesa ijija 'ee vupahevura ijá eha areri vajihuna.

³ 'Ena'omo nú marania parahuniji pataaro'avajaho nú eha sisea ka'ene apehunijaho ichá'ina asina'eja? Ijihuni maijaho Natohwijara 'waramana'omo ea ka'ene hejajipo ijaho nimaa 'wavara.

⁴ 'Ejumakame Godira ijí nimaa 'iamarena najahajaho aacha 'ee uneunecha ani ani vejuma rene 'ee ea areri pavehuniji vejume ea oja hwa'usahara. 'Ene Godoni 'Aveni jihuni swara ea irá vaja'iro ura renajaho Hu vajahuna.

Ea Ka'ene Nú Aheruma Roume Maranúajina

⁵ Ijihuni hahi mwe'a pini ka'ene rohunaka 'waravujaho 'ona oji'ina mwe'a kajaho pa'ajohuna.

⁶ 'Enakaivo ea pini Godoni ira vaji vena ika'ina 'waramana.

Emai jaho iraka'omo A hine hu vwihano? Emaa Puni Harihijaho iraka'omo A hina Hu vwi-hananamo?

⁷ A emaa venajaho Godoni 'ona oji'ini jhipuni hari ma'uako hihuna venana. 'Enavo A Huni pinana vejuma 'urine 'ee Huni iha ahasirimana.

Ara Hu iji pijaharena Ara Oni iji raka ka'ene venajaho Hura 'ajoahuna vajahana.

⁸ Ara uneunecha maho'o Huni mumora hari irechamana 'wamana.

Nú uneunecha maho'o 'wavujaho pina paasi-navara rona 'wavura. 'Enakaivo nú mai'o uneunecha 'aho'a ka'ene Huni hara panavujija pakivura.

⁹ 'Enakaivo nú Jesu kavara. Vea ma'uako Hu 'ona oji'ina puni hari hinana. Ijihuni maijaho Hura núnijihuna'e kwamana'omo Godira vejume Huni pinana 'urine 'ee Huni iha ni'ima'ura renana. Godira maiji vwihanúajara rejume Jesuho ea mapoka ka'ene mwe'akaki hiju jhipuna'e kwamana.

¹⁰ Godira uneunecha mapokakaho Hunijihuna'e venana'omo Hu areri Huni harihija mapokijihuni puni pinana veje 'urihuna. Ijihuni maijaho Hura ahija ka'ene apena jihuna'e pu maraniajaho nimaa nimaa renana.

¹¹ 'Ena'omo Jesuho 'ee ea ka'ene Hura venaume ariramaa rejajija pu pu'úmo ahuma Oma kwinuna. Ijihuni hahi Hu nú 'u'uhu Nuna 'ee ma'ipu Nuna 'ú'iro venujaho pajumuna.

¹² Hu ika'ina 'waramana
Na Nuni vwehijija Oni iha rone pu 'warahuna.
Na sosi epuni vaji A rone javaa vene ta'arorahuna 'wamana.

¹³ 'Ene Hu kú'o ika'ina 'waramana.
Nuni nimairoa Huni vaji nahuna 'wamana.

'Ene Hu kú'o ika'ina 'waramana
Ike kaha! Na 'ee harihija ka'ene Godira vajihajihuni kiha! 'wamana.

¹⁴ Ijihuni maijaho Godoni harihijijija emaiji-huna'e pu haha 'ee 'aa rukina. 'Ejume Jesu 'u'o roe haha rukina rene 'ee 'aa rukina rejume emaa-puni 'unamiji nahejara. Hu Emaa renajihuna'e Hu areri kwahuna. Setanira kwamasahuri harura ka'ene 'unanamuji Jesura kwavakame harura kajaho tira'usaha para'amarono ijihuna'e Emaa renana.

¹⁵ Ike 'unama nikwisu'inakino ea ka'ene kwahuna juvi'ini jhipuni pwea rena hijuji ni'ajiha kwamana.

¹⁶ Nú niheju. Jesura roajaho Hu Eparahami oni amuhija ni'aji'ahauma roana kaivo Hu 'ona oji'ina pani'aji'iro roana.

¹⁷ Ijihuni hahi Jesuho emaa ichá'ini ja'ina'e Hu 'u'o ija'ina'e renana. Ijihuni maijaho Hu areri hami 'ahúe 'ee núni Ni'ajúhi'ina rena Godoni una'i majama 'ajouhuna. 'Ene Hu areri emaa-puni swasa vejakame puni sisea pa'arehuna.

¹⁸ 'Enajihuna'e Hu ori'ini va'e ahija apene 'ee venaka vaji va'ana. 'E'ira'omo nú ahija ape'eja ho venakúa vaji va'avajaho Hu areri ni'ajúhuni jihuna'e avanana.

3

Jesuho Ni'ajúhi'ina Natohwa Ka'ene Mosisi Asimajina

¹ 'Enajihuna'e vwehu nuna ariramaa Godoni ehija ka'ene Godoni ari va'iro va'ukije Jesu Godoni Apasoru 'ee Ni'ajúhi'ina ni'iniji nú rona 'waravuji vwiha'avara.

² Hu Godi ka'ene Hu iji pijaha jihuna'i majama hami venuna. Areri Mosisira Godoni vu'a

'wavuri sei uneunecha mapoka ka'ene navuji majama hami venuja'ina venana.

³ Mosisi oni pinana ka'ene ta'arohunijaho Jesuni pinana ka'ene ta'arohunijara niho'o ni'ima'ura. Areri ara mavarasa'ina ka'ene vejaji ta'arohujaho ea ka'ene ara kaji venaji ta'arohujara asima paranana.

⁴ Ara kwinu kwino ea ka'ene ara veji'inijara venuna kaivo Godiho uneunecha maho'o Hu vesihana.

⁵ 'Enakaivo Mosisiho pwearu rene Godoni sei majama hami 'ajohi'i venuna. Hu raka ka'ene kame henajaho túna'i ijija rona 'warahuna.

⁶ Keriso ka'ene Godoni Harihijara majama hami Huni sea 'ajohuna. 'Ena'omo nú nimaa roji'i ija kisi 'unanama hina va'e uri use'avajaho nú sea kajina.

Godoni Ehipo 'Ojuta Hwena Hihunijina

⁷ Ijihuni hahi Godoni 'Avena ika'ina 'waramana.

Iviasi ja Huni ira he'avajaho

⁸ ja joni oja paveja kisina re'ama. Areri Isureri opo nechi riri Godina'i ninakarama 'ee pataarohe 'ee vena kavaja'ina pave'avara.

⁹ Nechi'a kajine joni opipo Na pu ajihukivi'i pu hine Na vena kivara. Nara raka ka'ene ea areri pavehunaka juara mapoka mapoka (40) vaji vejujaho pu nikavi'i pataarorihara.

¹⁰ 'Ejumakame Na ike amuja ka'ene hijukipo ajinivumakame Na ika'ina 'waravuta. Puni oji-jaho veko veko nikwinu Na túchahehunijiruna. 'Ene raka ka'ene ve'avarono 'waravujaho pave-jura.

11 Nuni sena vaji ika'ina 'waravuta. Pu niho'o Nuni tinia ka'ene 'ojuta hwena hihunijaho pava'e use'eja 'iavuta.

12 'Enakúne vwehu nuna hami vwiha'avara! Vejuro'ika'i joni oja sisea 'ee panimaa rojujara veje Godi ka'ene majama hiji'iniji túchaha'ejakúne vwiha'avara.

13 'Enajihuna'e iviasi 'warumu kaja'ina'e veku veko 'wame ni'ajara'avara. Vejuro'i joni vaji ea pina siseijara pisimie huni oja kisima'ura rehuna.

14 'Enavo nú ija kisi 'uname marako nú hami vejaja'ina'e hami vena va'e uri use'avajaho nú Jesu pu'úmo Huni uneunechijaho ahuma 'ekahuna.

15 Ruramare'e 'waravukahō parunami'avara.

Iviasi ja Huni ira he'avara. Ja joni oja paveje kisina re'ama. Areri Isureri opo ni-nakarame pataaroriha ja'ina pave'avara 'iamana.

16 Ea ijija irahipo Huni ira heji'i Godina'i ni-nakarame 'ee pataarohare? Ea ka'ene Ijipiti rene Mosisira aherama roajipo avajare?

17 'Ene ea irahipo juara mapoka mapoka (40) vajijaho Godi vejume ajimane? 'Ú ea ka'ene nechi'i sisea vejumakame kwamasahajine?

18 'Ee ea irahija'e Godi Huni sena vaji pu pava'e Huni tinia ka'ene 'ojuta hwena hihunijaho use'huna 'waramane? 'Ú Hu ea ka'ene Huni ira hene pavejuihi rona 'waramane?

19 Ijihuni hahi nú ivi'a kivujaho pu Huni 'ojuta hwena hihuni tinijaho pavahuna. Ijihuni mai-jaho pu Godi panimaa roju.

4

¹ Nú va'e 'ojuta hwehunijaho Godi nahama 'waramana'omo majama ija'ina namu. Ijihuni maijaho ja ea 'ahopo ijí pavahuni jihuna'e tea junumuna.

² Godira 'ojuta hwehuni tinijaho amairiaramana. 'Ena'omo ijaho vu'a maa maiu'ina ka'ene iviamaa nú 'warumukaho nikwisu'ina kaji pu 'waravara. 'Enakaivo ijí vu'a kajara pu ni'ajihuna pana. Ijihuni maijaho Godira raka ka'ene 'waramajaho pu panimaa rojara.

³ 'Enavo nú ea ka'ene nimai roji'inijiru ijí Huni 'ojuta hwena hijuri tinijaho vahuna kaivo ea ka'ene panimai roji'inijija Godi ika'ina 'waramana.

Nuni sena vajijino ika'ina 'waravuta. Pu niho'o pava'e Nuni tinia ka'ene 'ojuta hwehunijaho use'eja 'iamana.

⁴ Nú nihejura. Godoni ira vaji vea iropu no'o ijí rone ika'ina 'waramana. Na kaukara vena va'u va'u vea iropu no'o ijaho 'ojuta hwena hijuta 'iamana.

⁵ 'Ene Godoni ira pina vaji ika'ina 'waramana. Pu Nuni 'ojuta hwena hijuri tinijaho pava'e use'eja 'iamana.

⁶ Ijihuni hahi Godoni 'ojuta hwejuri tinijara namujaho emaapo ijí vahuni jihuna'e namu. 'Enakaivo ea ka'ene marako vu'a maa maiu'inake hejajija pu tinia kajaho pava'ara. Ijihuni maijaho pu Godi panimaa rojara.

⁷ Ijihuni hahi 'ojuta hwena hihuni tiniji vahuna'e Hu vea pina amairia ranamana. 'Ena'omo vea kajaho iviamaina. Godira vu'a

ka'ene nimarako pu 'waramajaho Hu kú'o Teviti
'waramarena ika'ina 'wamamana.

Iviasi ja Huni ira hena ve'avara vo joni oja paveje
kisina re'ama 'wamamana.

⁸ Ike 'ojuta hwena hihuni tinia maiu'inakaho
Kenani Josuara aherama va'e arumajaho parona
'waravu. Ijí tinia kaji re'ipisa Godiho 'ojuta
hwena hihuni tinia pina parona 'warava'a.

⁹ Ijihuna'e vea pina namuna'omo Godoni ehija
Sapati kaji 'ojuta hwehuna.

¹⁰ 'Ena'omo ea irara Godoni 'ojuta hwejuri
tinia kaji va'ajaho huni kaukara ka'ene venajara
pa'arejume 'ojuta hwe'iro va'ana. Areri Godira
Huni kaukara ve paramarena 'ojuta hwena
ja'ina'e hwenana.

¹¹ Ijihuni hahi nú harura venareje ijí 'ojuta
hwena hihuna kaji vahuna. 'Enavo ea irahipo
panimaa ro'avajaho areri Isureri opo panimaa
rojaja'ina'e ve'ava jihuna'e pu tinia kajaho
pavahuna.

¹² Godoni irijaho mai'o hiji'ini harurijara
itu'o'una paranana. Huni enijaho so'wa ka'ene
'ena ronu ronujaho asitaha paranana. 'Ena'omo
so'wa kajihuni enijara nuni ura 'ee vwihihaho
'uhua aruma va'e 'e'uhuna. 'Enareje núni oja
ichá'inijaho najuha parahuna.

¹³ Uneunecha mapoka ka'ene venaji paki'eje
nahuna pa'amaa. 'Ene uneunecha mapokakija
Huni nia 'ahijaho samaumaa areri maisu nami-
juja'ina. Ike Godikara raka ka'ene nú vejujaho
veje samaahiravakame nú ijihuni maijaho Hu
'warahuna.

Jesuhō Ni'ajúhi'ina Natohwa Ka'ene Arira Ni-maa Nimaijina

¹⁴ Ijihuni hahi Jesu ka'ene Godoni Harihijaho núni Ni'ajúhi'ina Mavarasa'ina Ni'ima'urijara akúpi 'ahi va'ana. 'Ena'omo nú ijihuna'e Hu ija kisi 'uname nima roji'i hina apena vahuna.

¹⁵ Ike núni Ni'ajúhi'ina Ni'ima'urakara núni ajuasinijaho hena kamuna. Ijihuni maijaho venakúa ka'ene nú va'e aruvukaho Hu 'u'o ija'ina va'e arumana vo Hu sisea kwinu pavenana.

¹⁶ 'Enakúne núni Godi mavwihanúa aremu jihuni toronu rori paju'ika'i Huni una'i va'ajiva. 'E'avajihuna'e Huni numisaraa 'ee mavwihanii'inijahō nú pivusa'avajaho Hu ni'ajúha vajúhuna.

5

¹ Nitama sosi puni ni'ajihi'ina natohwa emaa'e iji pijahu'e hura emaa 'aho'ijihi punijihuna'e Godoni una'i ni'ajihuna. 'Ejukame pura puni swara ka'ene 'eka roe vajahujaho hura 'eke punijihuna'e Godoni swasa venana. 'Ene kú'o puni sisei jihuni swara ka'ene 'eka roe vajahujaho hura 'eke puni sisei jihuna'e swasa venana.

² 'Ene hu emaa'omo hu areri kivi'i ea ka'ene pivusahi'ina 'ee ani ani ro vai'iniji ni'ajihuna. Ijihuni maijaho hu ija'ini jihuni hahi hu areri ni'ajihuna.

³ Ijihuni hahi hu ea 'ahopuni sisei jihuni swasa vene 'ee huni sisei jihuni swasa 'u'o venuna.

⁴ Ei pini hu maori'ini urareje ni'ajihi'ina natohwa rejakame ea na ta'aroriha ro'amajaho hu

parehuna. 'Enakaivo Godira Eroni iji pijaha ja'ina'e pija'amaji rehuna.

⁵ Ijihuni hahi Kerisoho Hu ori'ini ta'arosaravakame ijihuna'e Ni'ajihi'ina Natohwa rehuna pana. 'Enavo Godi ka'ene ika'ina 'waramajara

A Nuni Hariha 'ee Na iviasi Oni Oma 'wamajara iji pijahana 'wamana.

⁶ 'Enakaivo ea pina Godoni ira vaji vena ika'ina Hu rona 'wamana.

A Merakisiteka oni amuja'omo Ni'ajihi'ina Natohwa ka'ene majama hina apena vahuni-jina 'wamana.

⁷ Vea ka'ene Hu iki mwe'i hinajino Hu pakwahuniji ni'aja'amarono Godoni siporua 'onarena ira ajira 'ee niravi'i jarimana. Hu Godoni siporua 'onajihuni maijaho Hura Huhusu ni'ajahuni jihuna'e 'onana. 'Ejumakame Godi Huni siporua henajihuni maijaho Hu Godoni hura venana.

⁸ Jesu Godoni Hariha vo ahija ka'ene Hu apena jihuna'e Omahoni ira hene veji'ina renana.

⁹ Ijihuni hahi Godira vejume Hu Ni'ajúhi'ina Natohwa ariramaa renana. 'Ena'omo Jesuho majama hihuni Anesura'omo ea irara Huni ira hena ve'amajaho hu majama hihuna.

¹⁰ Jesu Merakisiteka oni amuja'omo Godira Hu iji pijahume Hu Ni'ajúhi'ina Natohwa renana.

Nimairoa Patúchahahuni Jujuvua

¹¹ Nú Huni vu'a 'aho'a mapoka 'warahuna vo ja pahehuna kivu. Ijihuna'e nú ichá'ina vu'a ja 'warave he'eja?

¹² Ja Godoni ea nitama ora. 'Ena'omo ja areri ea 'aho'a najahune sa'ina. 'Enavo ea 'ahopo roe ja ni'ajihe Godoni ea mai'o rejare puni vu'ijaho ja kú'o 'warahuna. Ja areri musia sa'ina'omo ja musaru iju kaivo 'iruma kaisina ja pajura.

¹³ 'Ena'omo ea irara musaru iji'i hinujaho hu mai'o Godoni ira ariramaijaho areri pahenu ji-huna'e hu musia.

¹⁴ Godoni ea emaakina rejajija puni 'irumijaho kisina. Pu opuipo rakijara maa 'ee rakijara siseijaho nasarama hena kavi'i maijiru vejura.

6

¹ 'Enakúne Keriso oni ea mai'o rejari vu'a hura hara pahine nasaravi'i na'avara. 'Enavo harura vena paramareje Keriso oni vaji emaakina re'avara. 'Enajihuni hahi nú kú'o 'unama vu'e sisea areha 'iahuni vu'a pa'warama 'ee Godi nimaa roha 'iame hura hara pa'warahuna.

² 'Ene kú'o pa'unama vu'e toa samauri vu'a 'ee ija húmata 'ahi irechamiuri vu'a 'ee kwamasahi'inijipo kú'o 'urihuni vu'a 'ee 'otua vene majama eha sisea apehuni vu'a kú'o hura hara pa'warahuna.

³ 'Enajihuna'e Godoni ura re'amajaho nú ija'ina vehuna.

⁴ Ikaho ea ka'ene hanaji'ina nihena kavajhipuni vu'a. Pu akúpa huni swara mamaijaho niapene 'ee Godoni 'Avena apejara.

⁵ 'Ene pu Godoni irijihuni maijaho hene 'ee harura ka'ene mai'o rohunjijja nihena kavara.

⁶ 'Enakaivo pu Godi ranama va'ajihuna'e pu puni sisea vwihana temukave are'ika'i kú'o

'unama rohuna areri pana. Ijihuni maijaho pu kú'o Godoni Harihiji korosi 'ahi 'anae ranavu'e Hu jumuja'ina vena avaju.

⁷ Godira juara meji'iniji merajaha jihuna'e neha pinare'e kukua huna 'urina marasahura.

⁸ 'Enakaivo juasi'a kajara ija oma rukine 'ee 'witita ijipo 'urine rare'avajaho juasi'a maa pa'ana renana. Ijihuna'e juara anesurijara namahareje veni jae rehuna.

⁹ Ehu núne ka'ene nú ja oja mihukije nú 'waravu jihuni maijaho ja ija'ina 'iamareje 'warahuna pana vo joni maijara ijija asitahana. Ja Godoni ea renareja marania ja'ina'e hina vahuna.

¹⁰ Godi nimaa nimaa'omo ja Huni iha 'ahijino kaukara ka'ene veji'i Hu oja mahe 'ee jara Godoni ehija ka'ene oja mihare'e ni'ajihe apena vai'i hijukahō Hu paruhuna.

¹¹ Núni urijaho jara ea ka'ene oja mihujaho majama nama apena vahuna ura renua paranu. Ijihuni maijaho raka ka'ene ja 'ajaha hijujihuni maijaho nimaa roe 'e'uje kahuna.

¹² Ja paucha'asa'avara kaivo ea ka'ene Godi nimaa rone raka ka'ene nahama 'waramaji ape'iro 'ajaha hijuja'ina'e hi'avara.

*Godira Nimaa Nimaa Ka'ene Nahama
'Waramajina*

¹³ Godira Eparahami nahama 'waramajaho Hu ichutoa papikivi'i 'waramana. Ijihuni maijaho ea pini Hu asima hihuna pana. Ijihuni hahi Hu Huni iha 'urahi'i nahama 'waramana.

¹⁴ Hu ika'ina 'waramana. Na a nimaa nimaa merajahuna. 'Ene Na nimaa nimaa a vena'e oni amuhija mapoka mapoka rehuna 'wamana.

¹⁵ 'Enajihuna'e Eparahami nahama 'warama kaji masuani 'ajaha hina va'u va'o va'e piunamana.

¹⁶ Ea pu ichutoa pikivujaho pu asitahi'ini jihipuni ihi 'urihi'i ichutoa pikivura. Ija'ina ka'ene pu vejujaho pu ira'asina pa'wa'avarono avajura.

¹⁷ 'Unama nikwisu'ina kaja'ina'e raka ka'ene Godira nahama 'waramujaho Hu venuna. 'Ena'omo ea ka'ene Godira nahama 'waramajija Godiho Huni vwiha ani pave'ena 'wavi'i hihuna'e Godi ura rena paranu.

¹⁸ Ijihuna'e Godiho Huni ihi 'urahi'i nahama ea 'waramuna. Ike no'okija ani ani vehuna pana. Ijihuni maijaho Godiho ira'ata areri pave'ena. Ijihuni hahi nú ea ka'ene Huni niha vaji va'ajija nú paju'ika'i Hu raka ka'ene nahama 'waramajaho ija kisi 'unanama hihuna.

¹⁹ Ike nimairoa ka'ene nú apejakaho núni 'avena ni'ajahe niho'o kikisina rehunijina. Ike nimaaroakaho nimaa nimaa 'ee kikisina namihunijine 'ee ateha ka'ene tanumanamaji areri va'e aruhunijina.

²⁰ Jesura ijí ateha ka'ene tanumanama jihuni vajijaho núnijihuna'e Hu va'e urana arumana. Hu Merakisiteka oni amuji jihuni vaji Ni'ajúhi'ina Natohwa rena hinu.

7

Merakisiteka Ni'ajihina

¹ Merakisiteka Serami opuni kinia 'ee Godi Ichutoi Maa ka'ene ni'ima'uri jihuni ni'ajahi'ina natohta. Vea ka'ene Eparahami va'e kinia mapokijihuni pu'úmo ajira vene hura rarene 'anie parana roumakame Merakisitekara 'unamutoi piuname Eparahamiho merajahana.

² 'Enarena Eparahamira ajira vene kinia 'anii rana'ika'i puni kukua mapoka 'eka roana. 'Ena'omo kukua kajihuni taisijaho Godona'e pwinana'a Merakisiteka vajahana. Merakisiteka 'wavujihuni maijaho Kinia Ariramaa 'ee hu Seramiopuni kinia. Serami 'wavujihuni maijaho Matauvi'ina.

³ Merakisiteka oha oma pa'ane 'ee hu amuja ichihi rena roajaho paheji'ina. 'Ene hu nahe-jajaho pahena pakame 'ee huni hia aneja púsa paheji'ina. 'Enakaivo hu majama ni'ajihini'ina rena apena va'ana. Hu Godoni Harihiji vare'ina.

⁴ Merakisitekara hu ichá'ina ni'ina renaji vwi-haha. Eparahami Isureri opuni ea tamanijara huni kukua taisi pwinana'a vajahaji vwihaha.

⁵ 'Ene Rivai oni amuhija ka'ene ni'ajihini'ina rejajipo Mosisi oni tamanijara 'warama ja'ina'e taisi emaapuni vaji nianae 'ee puni kachi'ina vaji 'u'o nianaara.

⁶ 'Enakaivo Merakisitekaho hu amuja ichihi rena roajaho pahene 'ee Rivai oni amuja vaji parena roana vo Eparahamira Merakisiteka taisi vajahana. 'Ene Godira Eparahamiho nahama 'waravi'ina vo Merakisitekara merajahana.

⁷ 'Enavo ea mapoka paninakaravu vo nihena kavu. Ea ka'ene ea pina merajahujaho hura hu asimajihuna'e avanu.

⁸ Jua puni sosi 'ajohi'inijija ea pununa'i taisi vejura vo pu kwamasahura. 'Enakaivo Merakisitekaho 'u'o ea hununa'i taisi vejura vo hu majama hina apena va'ena.

⁹ Rivaiho Eparahami oni 'aa rena na'eme Eparahamira taisi ka'ene Merakisiteka vajajahajo Rivai 'u'o huni taisi vajahu ja'ina renana.

¹⁰ Rivaiho panaheji'ini vejino Merakisitekara Eparahamiho piunamana.

¹¹ Rivai epo kaukara ka'ene vejujara reje nú Godoni ea re'ipisa rakijihuna'e Godi núni ni'ajúhi'ina Eroni oni vaji paranavume ro'eme Hu Merakisiteka oni vaji ranavume roane?

¹² 'Ena'omo sosi ni'ajihi'ini jhipuni 'unamijaho ani'ina rene 'ee varapiji 'u'o ani'ina renana.

¹³ Ijihuni hahi núra Ea ka'ene rona 'waravujaho amuja ani'ina rona 'waravu. 'Ene Huni amuhija ea pina swasa vejuri tini kaukara paveji'ina rona 'waravu.

¹⁴ 'Ene na 'waravujihuni maijaho nuni Nato-hwa ka'ene Juta oni amuja vaji rena roaji rona 'waravu. 'Enavo Mosisira Juta oni amuja vaji ea pina sosi ni'ajihi'ina parehuna 'wamana.

Ea Pina Ni'ajúhi'ina Merakisiteka Vare'ina

¹⁵ Ni'ajihi'ina pina Merakisiteka vare'ina ka'ene roajaho samaumaa renana.

¹⁶ Hu roe Ni'ajihi'ina renajaho Rivai opuni tamana vejakame Hu Ni'ajihi'ina rehuna pana. 'Enakaivo Huni hiijihuni harura majama nama-jihuna'e Hu ni'ajihi'ina renana.

¹⁷ 'Ene Hu rone ika'ina 'wamana

A majama Ni'ajihi'ina Merakisiteka vare'ina rena
apena vai'i nahuna 'wamana.

¹⁸ Ni'ajihi'ina rehuni varapa mapokijija
maho'o 'eka ani irechavume paranana. Ijihuni
majaho varapa kajija ajuarasahe harura
parajara.

¹⁹ Ijihuni majaho varapijara rejume arira-
maa parejara. 'Ene iviamai ijihuni tinijaho un-
enu pina mavarasa'ina apejara. Ijihuna'e ijaho
Godoni nini roajina.

²⁰ Godira Huni iha 'urahi'i A majama
Ni'ajihi'ina rena apena vahuna 'wamana.

²¹ Pu ichutoa pikivi'i 'warave ni'ajihi'ina re-
huna pana kaivo Godira Huni ihi 'urahi'i Jesuru
ika'ina 'waramana.

Natohwijara Huni iha 'urahi'i raka ka'ene
'waramajaho ani pavehuna. A majama
Ni'ajihi'ina rena apena vahuna 'wamana.

²² 'Enajihuni hahi Jesu Huhusu ike nahama
'waramakaho veje marana parahuna.

²³ Nitama sosi ni'ajihi'ini jhipuni ani'inijaho
ikena pu sosi ni'ajihi'ina ea mapoka rejura'omo
ea kwinu kwamujaho ea pini huni tinia apena
apenuna.

²⁴ 'Enakaivo Jesura ea Ni'ajihi'ina renajaho
Hu majama hiji'ini jhuna'e Hu Ni'ajihi'ina rena
apena vahuna.

²⁵ Ijihuni hahi ea irara Jesuni vaji Godoni nini
ro'amajaho Jesu areri venae majama marania
apena vahuna. Ijihuni majaho Hu punijihuna'e
majama hine pu vahaname puamu vena apene
vahuna.

26 Núni Ni'ajúhi'ina Natohwa ija'inijaho mavarasa'ina. Ijihuni maijaho Hu ariramaa'e 'ee sisea pane 'ee sisea pavwenavi'ina. Hu ea siseijihi pu'úmo nikwisu'ina pana. 'Enajihuna'e Hu 'unama ahasirime ta'arohunijaho uneunecha asitaha paranana.

27 'Enavo Hu veku veku swasa pavenuna. Areri sosi ni'ajihi'ina natohwepo vejua'ina pavenuna. Ijihuni maijaho pu maraku'a puni sisei jihuna'e vene 'ee iji'a ea 'ahopuni sisei jihuna'e venare'e avajura. 'Enakaivo Jesura ija'ina ka'ene vena-jaho Hu 'aha kwinu ea mapoki jhipuna'e korosi 'ahi swasa venana.

28 'Enajihuna'e ea ka'ene Mosisi oni varapa tamana ijihuni hari ni'ajihi'ina mama'inijija re-jara vo pu emajihuna'e areri pana. 'Enavo varapa tamanijaho vajihuma para'eme Godira Huni ihi 'urahi'i Hariaha iji pijahana. Ijihuna'e Hariaha vejume majama ariramaa renana.

8

Jesu Núni Ni'ajúhi'ina Natohwa

1 Nara 'waravu jihuni vu'a nimaa nimaijaho ikena. Núni Ni'ajúhi'ina Natohwijaho akúpa 'ahi Godi ni'ima'uri jihuni toronua ka'ene namuji-huni toi ija mana'inija'i asuma hinu.

2 'Ena'omo Hu Huni harai ara nimaa nimaijino Huni kaukara nimaa nimaa venuna. Ijé ara ka-jaho Natohwijara venana vo emaapo iji vehuna pana.

3 'Enavo Juapuni sosi ni'ajihi'inapo Godi va-jahu 'wavi'i swasa vejura kaivo núni Ni'ajúhi'ina Natohwiji 'u'o swasa venana.

⁴ Hu iki mwe'i hi'ipisa Hu Ni'ajihi'ina pareja'a. Ijihuni maijaho ni'ajihi'ina mapoka Mosisi oni varapa tamani jihuni hahi swara vajihura.

⁵ Ike tinia ka'ene pura kaukara vejajaho tinia nimaa nimaa ka'ene akúpa 'ahi namujihuni manura. 'Enajihuna'e Mosisira harai ara ve'iro amairiaramajaho Godira ara kaji ichá'ina vehunijaho 'waramana. Hu ika'ina 'waramana. 'Enakúne ara kaji ve'amajaho Nara manura ka'ene huri'a 'ahakino najahu ka'ina ve'amana 'wamana.

⁶ 'Enajihuna'e núni Ni'ajúhi'ina Natohwijara kaukara ka'ene venajara Mosisi oni tamana huni kaukara veji'inijija asitaha paranana. Ijihuna'e vu'a maiu'ina ka'ene nahama 'warama jihuni vaji ni'ajúhuna renana. Vu'a maiu'ina ka'ene nahama 'waramajija maaaruna.

⁷ 'Enavo vu'a ka'ene maraku nahama 'waravajara areri re'ipisa vu'a pína ka'ene túna'i nahama 'waravajaho pa'ana reja'a.

⁸ 'Enakaivo Godi Huhusumaro amurijihuni vaji areri parenajaho kamana. Ijihuni hahi Hu ika'ina 'waramana. Ike heha! Natohwijara ijá 'wama Vea mai'o rouna'omo ro'eje Isureri ora 'ee Juta ora Na Nuni vu'a maiu'ina pu nahama 'warahuna.

⁹ Ijí vu'a maiu'ina kajaho joni opija ka'ene Ijipiti opuni kwai hi'eme Nara Nuni iji 'eka roe samai 'e'umarejo roi'i vu'a ka'ene nahama 'waravujihu vare'ina pana 'wamana. Natohwijara ika'ina 'waramana. Nara pu nahama 'waravuji hami pavejumakame Na pu túcháhiuta.

¹⁰ 'Enakaivo Nara Isureri ora kajihipuni

'unama maiu'ina vehuna. Nara Nuni 'unamijino Huni vwiha vajijaho samahune 'ee puni oja vajijaho samahuna. 'Ejakame pu Nuni ea reje 'ee Na puni Godia'e rehuna.

¹¹ 'Ejakame pu ehwaha 'ee kachihwaha Nato-hwiji hena kavi'ina re'ipisana pa'wahuna. Iji-huni maijaho emaina sesamaa maho'o pu Na hena kivi'ina rehuna.

¹² Ijihuna'e Na puni sisea vwihania areme 'ee runamie pa'arehuna 'wamana.

¹³ Vea ka'ene Godira ijá 'wama Ikaho vu'a maiu'inijina 'wamajino Hu vejume vu'a amurijaho maa pa'ana renana. Raka ka'ene maa pa'ane 'ee sahasa 'wa'avajaho ani ranave pa'arehuna.

9

Mwe'a 'Ee Akúpa 'Ahi Godi Oja Mahunijina

¹ 'Enakaivo vu'a amurijaho ichá'ina Godi oja mahuniji rona 'waramana. 'Ena'omo mwe'aki tini nimaa nimaa Godi oja mahunijaho namana.

² Harai ara ka'ene vejajihuni vajijaho ruha no'ona. Pinijaho naheha jauri tinijine 'ee akuavuri harava useuri 'aiju ijina. 'Ena'omo ruha kajaho Ariramai jihuni Ruha 'wavura.

³ Atehi tanuva jihuni túna'i ruha pinijaho Ariramaa Nimaa Nimaijina 'wavura.

⁴ Ruha kehuni vajijaho koruti 'aijua ka'ene inisenisi jau'e amua tuama ajimujine 'ee pukesia ka'ene Nahama 'warama jihuni Aka 'wavujara namujina. Aka kajihuni pukesi nupijaho koruti vene 'ee Aka kajihuni vaji korutia kavapwa

vajijaho puretia ka'ene mana 'wavujipo navara. 'Ene Eroni oni pijuhijaho ihu vene a'a nahene 'ee muna ka'ene varapa iropu ropu vejajipo Aka vaja kajaho navara.

⁵ Ona'oji'ina mavarasa'ina ka'ene Serapini 'wavujipo Aka rori namiji'i puni tahi rauraha namijajaho numiramuni tinia. 'Enakaivo une-unecha mapoka kajihuni maijaho iviamaa nú areri pa'warahuna.

⁶ Uneunecha mapokakija puni tiniji areri na'uju'e iji tinia kajino ni'ajihi'inijija na'ia mapoka va aruma usevura. Pu ija'ina vejujaho puni sosi kaukara vena avajura.

⁷ 'Enakaivo ni'ajihi'ina natohwijara huhuri iji Ariramaa Nimaa Nimaa tinia kajaho juara kwinu kwino va'e arumuna. Hu va'e arumujaho veku veko 'aa ka'ene Godina'i swasa vejakame huni sisei vahame 'ee emaapo sisea ka'ene vejuji vahahuniji 'ekare'e va'a arumuna.

⁸ 'Enakaivo Godoni 'Aveni 'waramajaho ruha ka'ene Ariramaa Nimaa Nimajaho emaapo va'e aruhuna areri pana. 'Enavo ruha amurijara majama ija'ina navi'i na'ipisa ea areri pava'e aruva'a.

⁹ Ike nara 'waravukaho iviamaa raka ka'ene renuji rona 'waravu. 'Enavo emaapo swara ka'ene swasa vehuna'e 'eka roujaho ni'ajihi'inapo 'eke swasa vejujaho ea kajihipuni sisea areri pasomahu'e pa'arejura.

¹⁰ 'Unama ka'ene tamanijaho iji tamaneru vejuri 'unamijina. Tamana kajaho ichá'ina'e 'iruma ine ichá'ina'e toa ine ichá'ina'e ija some 'ee ichá'ina'e haha 'ajohe vejujina. Pu hine

'unama tamana kaji vena apene vai'i na'eje na'i pini vea ani'ini nitu'eje ijaho parahuna.

¹¹ 'Enakaivo 'unama maa mavarasa'ina maiu'inaka Godira múhajaho Kerisoho Ni'ajihi'ina Natohwa renana. 'Ene harai ara nimaa nimaa mavarasa'ina ka'ene kahi akúpa 'ahi namujaho emaa ija pavene 'ee mwe'a kehuna pana vo Hu ijí va'e arumana.

¹² Ijí ruha ka'ene Ariramaa Nimaa Nimaijino Hu 'aa apena va'e arumana. 'Enavo 'aa kajaho kotia 'ee purumakau ijhipuni 'aa pana vo Huni 'aa kajino ea maho'o majama maranijahoni iji ni'aha kwisu apena va'e arumana.

¹³ Tamana 'unamijaho kotia 'ee purumakau puni 'aa 'ee purumakau 'u'ua ka'ene veni jauji-hipuni túa iji'i ahuma 'ekare'e emaa puni sisea vaha'avarono haha 'ahi otiura.

¹⁴ 'Enakaivo ikaho niho'o vwihaha! Niho'o ni'ima'urijaho ikena. Nú kwamasahuni 'unama ka'ene vejajaho Keriso oni 'aijara núni oja sovuma paranana. 'Enajihuni hahi Godi ka'ene majama hiji'inijaho nú oja mahe 'ee ta'arohu. Ijihuni maijaho Kerisora majama hinuni 'Avena vajijino ori'ini sisea pa'ajara núnijihuna'e God-ina'i swasa ka'ene ariramaijaho venana.

¹⁵ Ijihuni hahi Hu vu'a maiu'ina kaji 'ajohare'e Godiho 'ee emaa puni rira mu'oi hinu. 'Ena'omo ea ka'ene iji pijihajija areri majama hihuna ka'ene Godira nahama 'waramajaho apehuna. 'Enavo Kerisora kwamajino ea ka'ene vu'a tamana vajijino sisea vejajija sovume pa'arena jihuna'e pu eha paapehuna.

¹⁶ Ea pina kwa'i 'ahae ea 'aho'a iji piji-

hareje huni kukua 'eka'avarono 'waramajaho
vea ka'ene hu kwa'amajaho eaka hu ija pijiha ka-
jipuhipo ijí kukuaka hu nahama 'warama kajija
pu 'ekahuna.

¹⁷ 'Enakaivo ea kजारահара pakwa'ikaivo mai'o
hi'amajaho ea 'aho'a pa'ekahuna kaivo hu
kwa'amaji'a pu huni kukua kajaho 'ekahuna.

¹⁸ Ijihuni hahi vu'a tamanijaho 'aa
paari'amajaho unenu pina pare'ena.

¹⁹ Godira tamana ka'ene Mosisi mahaji hu
marako'a ea mapoka taha 'waramana. Vea kaji
hu purumakau 'ee kotia 'anie 'aa vejume tevua
vaji arihume 'ee toa 'u'o ijí usesame sipi sapasa
amapu'ura ijí apúsame 'ee icha ka'ene hisapi
'wavujihuni tuamijino taurime ijí apúsavi'i 'ena
'urine tamana huni puka 'ahijino ijitie 'ee 'ena
'urine ea mapoka kajija ijitiana.

²⁰ Ijiti'i ijá 'iama Ike 'aakaho Godira vu'a ka'ene
ja mihajara nimaa re'amarono avaju 'iamana.

²¹ Hu venaja'ina'e 'aa kajino harai arijaho 'ena
ijitie uneunecha mapoka ka'ene vaji navajija 'ena
ijitiana.

²² Ijihuni hahi nú ijá 'wahuna. Mosisi oni
varapa tamanijara 'warama ja'ina'e uneunecha
mapokakija 'aa kaji ijitia vaji chiha pa'arehuna.
'Ena'omo 'aa paari'amajaho sisea vwihania are-
huna pa'ana re'ena.

Kerisora Swasa Ka'ene Venajara Niarerina

²³ 'Enajihuna'e mwe'a kehuni harai ara 'ee
ijihuni vaji uneunecha ka'ene navujija akúpa
huni kukua'e matesaramareja vena useara'omo
hanuha puni 'aijara reje chiha pa'arehuna.

'Ena'omo akúpa huni kukua nimaa nimaijihuni swasijara mwe'a kehuni swasijaho asimana.

²⁴ Ijihuni hahi Kerisora Arira Maijihuni Ruha ka'ene matesaramareja ijí vejari ruhijaho pava'ana kaivo Hu ruha ka'ene Ariramaa Nimaa Nimaiji akúpa 'ahi núnijihuna'e Godoni una'i va'ana.

²⁵ Sosi ni'ajihi'ina natohtwijara juara kwinu kwinu pa'are'eju'e hanuha 'ai 'eka va'e Ariramai jihuni Ruhi vajahu ja'ina pana vo Kerisora akúpa 'ahi va'ajaho Huni 'aijino 'aha kwinu mahume paranana.

²⁶ 'Enakaivo 'aha kwinu 'aa ka'ene mahajara areri parehuna re'ipisa mwe'akara aneja renaji rene Hu hura hara kwavi'i nava'a.

²⁷ Emaa kwinu kwino kwamasahuni vea iji pijahu'e namuna'omo kwamasahareje 'otua ve-huna.

²⁸ Ijihuni hahi Kerisoho ea maho'o kehipuni sisei jihuna'e 'aha kwinu kwamana. 'Ena'omo Hu kú'o ro'amajaho sisehuna pakwa'i ro'ena vo ea ka'ene Hu 'ajaha ura rena para'eju'e hijujipo marani'avarono rohuna.

10

¹ Mosisi oni tamanijaho raka mamaa ka'ene rohuni jihuni manura. Nitama swasa ka'ene vejujaho juara kwinu kwinu pa'are'eju'e vena vejura. 'Enavo ijara ea ka'ene roujihi areri venae ariramaa rehuna pana.

² 'Enavo ijipo somae ariramaa rena para'ipisa swasa ka'ene vena vejujaho areva'a. Ijihuni maijaho pu niariramaa renae 'ee puni siseiji vwihana temukavu ja'ina pareja'a.

³ 'Enakaivo juara kwinu kwino pura swasa ka'ene vejujara reju'e puni siseijaho vwinamuna.

⁴ Ijihuni maijaho kotia 'ee purumakau 'aijija sisea sove pa'arehuna areri pana.

⁵ 'Enajihuna'e Keriso ka'ene mwe'i roajara ika'ina 'waramana.

A hanuha swasa 'ee swara ura parenau kaivo Ara
haha ka'ene amairia mihaji ura renau.

⁶ Nitama rene sisei jihuna'e swasa ka'ene veni jae 'ee swara ka'ene vejujaho A mai'o tea pamanamuna.

⁷ Ijihuna'e Na ika'ina 'waravu. Ike heha! Oo Godi Na roujaho Oni uraiji ve'i routa. Areri Godoni ira vaji nitama Na rona 'warimaji ve'i routa 'wamana.

⁸ 'Ene Na kú'o ika'ina 'waravu. A nitama rene hanuha swasa 'ee swara 'ee hanuha veni jaura 'ee swara 'aho'a ka'ene Mosisi oni tamanijara 'wamu ja'ina'e vejujaho A mai'o ura parenae 'ee tea pamanamuna 'wamana.

⁹ 'Ene Hu kú'o ika'ina 'waramana. Ike heha! Na Oni ura iji ve'i routa 'wamana. Hu tamaniji pi'ona'i vo maiu'ina rana'iro roana.

¹⁰ 'Enakaivo Jesu Keriso oni hahijara núnijihuna'e 'aha kwinu swasa vejakame nú ea ariramaa re'avarono Godi ura rena paranana.

¹¹ Sosia ni'ajihi'ina natohwijara swasa venuni 'aiju rori namine veku veku swasa nikwisu'ina ka'ene sisea veje niho'o papa'arehuniji hine hura hara venuna.

¹² 'Enakaivo Hu sisei jihuni swasa ka'ene vena-jaho niji 'aha kwinu vejuma parana jihuna'e Hu Godoni ija mana'inija'i asuma hinu.

13 Hu Huni nakijihi Huni mumora hari irechami'i 'ahaue ijí 'ajiha hinu.

14 Hura ijí swasa ka'ene kwino venajino Hu ea ka'ene iji pijihajija maho'o majama ariramaa rehuna rejara.

15 Godoni 'Avenijara vu'a kaha'i raka ka'ene 'waramaji nimaa 'iamarena Hu ika'ina 'waramana.

16 Natohwijara ijá 'iama Vea kajino Na Nuni vu'a maiu'ina Nuni ehiji jhipuna'e vena'uju. Na Nuni tamana puni oja vaji irechame 'ee Na puni vwiha vaji venahakame pu hena veji'ina rehuna 'iamana.

17 'Enarena Hu kú'o ika'ina 'waramana. 'Ene Na niho'o puni sisea 'ee varapa 'eji'ini jhipuni sisea kú'o pavwiha'uju 'iamana.

18 'Ena'omo sisea vwihana areve pa'are'amajaho kú'o sisea huni swasa vehuna areri pana.

'Unama Maiu'ine 'Ee Majama Hihunijina

19 Ijihuni hahi vwehu núne Jesuni 'aijara re-najihuna'e nú paju'ika'i ruha ka'ene Ariramaa Nimaa Nimaiji va'e aruvara.

20 Ijihuna'e ateha ka'ene tanuma namujaho Hura Huni hahijino 'unama maiu'ina majama hihuna núnijihuna'e jarauhana.

21 'Ene nú ivi'a núni Ni'ajihi'ina Natohwa Godoni ara 'ajohu jihuna'e

22 roe nú maarira'e Godoni una'i va'a. 'Ene oja nimaa nimaijino same 'ee Hu nimaa vetia parava. Ijihuni maijaho núni vwiha siseijija Keriso oni 'aijara venume núni siseijija pa'arenuana. 'Ene núni hahijaho toa chiha pa'ajino somuhana.

23 'Enakúne roe núra iraka ka'ene nimaaroa 'wavuji chichopijanamiujaho are'ikaivo ija kisi 'unanava. 'Ene Hura iraka ka'ene nahama 'waramujaho Hu pauchauchahi venuna.

24 'Enakúne 'unama ka'ene ni'ajarahuni 'unamijihi vwihane 'ee oja 'ekarame 'ee mamaa vehunijihi vwihaha.

25 'Enavo ja Godoni vu'a 'wavuri sei ahuma hine vu'a 'wa'iro ve'avajaho ea 'ahopo ve-juja'ina'e paucha'asa'avara kaivo ea 'aho pu'úmo ahuma hine vu'a 'wame ni'ajara'avara. Ija'ina vehuni jihuni maijaho vea ka'ene Jesura kú'o 'unama iki mwe'i rohuna vea nitu'u namu.

26 Ijihuna'e nú nimai jihunijaho nihena ape'i kaivo mají sisea vena apena va'ujaho sisea puni swasa kú'o pina vehuna pa'ana.

27 'Enakaivo unenu pina ka'iro 'ajohuna pana vo Godoni 'otuji 'ajohu. 'Ene Huni nakijihí veni ni'ima'uri renahuniji 'ajohu.

28 Ei pini Mosisi oni tamaniji pa'ararihaujaho ea no'ona ho no'opisu ijipo nahamaukame panu-miyura kaivo 'anau'e kwamuna.

29 'Ena'omo vwiha'avara! Ea ka'ene Godoni Harihiji túa vetie 'ee 'aa ka'ene nima vetiui chiha rukina 'wame maa pa'ana 'wavujaho 'ú ea ija'inijija Godoni 'Avena ka'ene maiji vwihani'iniji ira sisea 'waravujija eha sisea ni'ima'ura paape'aja raka?

30 Ijihuna'e nú Hu nihena kavu. Hura ika'ina 'waramana. Eha vetiujaho Nuna'omo Nara pu eha vetihuna. Hu kú'o ika'ina 'waramana. Natohwijara Huni ehijijija 'otua vetihuna 'iamana.

31 Unenu'u pina ni'ima'ura ka'ene juhunijaho ikena. Godi ka'ene mai'o hiji'ini jihuni ija tahi

sisei jihuni sena ni'ima'ura ka'ene namujija ja apehuna.

³² 'Enakúne ja marako Kerisona'i hena kava-jaho parunami'avara. Ja vea ka'ene nimaa roja-jaho sisea ni'ima'ura apejara vo ja matauma ija kisi 'unama hijara.

³³ Na'ia 'aho'a ja 'eka va'e eriri 'urarahe 'ee 'eka hijiha'e 'ee 'aniara. Vea 'aho'a ea 'aho'a 'eka ija'ina 'ahiumakame ja pu ni'ajihara.

³⁴ 'Ene ea ka'ene tipurai irechamia jihipu'úmo ahuma sisea apejara. 'Ene uneunecha ka'ene ja 'ajohajaho 'etujihara vo ja teamana'eme matauvara. Ijihuni maijaho joni uneunecha mavarasa'ina ka'ene majama nahunijaho ijí 'ajiha namujaho ja nihejara.

³⁵ 'Enakúne jara Natohwiji nimaa ronare'e ija kisi 'unavakaho uneunecha ani ani'inapo re'avajaho parana o'u'avara. 'Ena'omo joni ni-mairoi jihuni eha ni'ima'ura navu.

³⁶ 'Enajihuna'e ja masuani hine pasena'eje Godi oni ura ijaho veji'i hi'avara. 'E'irakúne Hura nahama 'waramajaho 'eka'avara.

³⁷ Ea ka'ene rohunaka 'wavujara rohuni vea samatu'u renuna'omo Hu paasinahuna.

³⁸ Ea ka'ene ariramaijaho hu huni nimairoa 'ahiji hinu. 'Enavo ea irara Na túchahiuja Na niho'o pateamanimu 'úmana.

³⁹ 'Enakaivo nú ea ka'ene Godi túchahae eha sisea ape'iro hijujihi pu vare'ina pana. 'Enavo núni nimaaroiara nú maranúhunijaho 'ajoha'eju'e namu.

11

Nimaaroijsara Reje Harura Vene Asihuna

¹ Nimaaroijsaho irake? Raka ka'ene 'ajaha hijujara mai'o rehunijsina. Nimairoa pinijaho raka ka'ene mai'o rehunijsi nimaa ronare'e 'ajaha hijujina. Nimairoa pinijaho nú núni niakaho pakavu'u vo ijara rehunijsi nimaa rojujsina.

² 'Ena'omo nitama ea 'aho'a nimaa roju-makame Godi pu nimaa vetiana.

³ Ijihuna'e nú nimairoa vajijino hena kavujaho Godoni irijara akúpa mwe'akaho vejuma renana. 'Ena'omo uneunecha ka'ene nú kivujaho ijihuni vaja parena roara vo Godoni irijara rejara'omo iji navu.

⁴ Nimairoa vajijino Eporura Godoni swasa ka'ene venahajara Keni oni swasa asimana. 'Ejumakame Godira Eporu oni swasiji ura renajihuni maijaho Godi najuharena Eporuho ariramaa 'úma avanana. 'Ene Eporuho nikwavuma paranana vo hu majama huni nimaaroijsaho hina 'warumuna.

⁵ Nimairoa vajijino Inakiho pakwa'eme Godira apene akúpi 'ahi va'ajihuna'e ea hu papiunavara. 'Enavo hu mai'o akúpa 'aha pavai'ini hura Godi teamahuna ka'ene venajaho ea pu nikavura.

⁶ Ijihuni hahi nimairoa pa'a Godi veje teamahuna niho'o areri pa'ana. 'Ena'omo ea irara Godoni ro'amajaho Godi iji hinuji nimaa ro'amana. 'Ene ea irara Hu sa'amajaho Hu eha maa vajihina ro'amana.

⁷ Nimairoa vajijino Noaho saa hira'eje kachi-hwaha ni'ajihuna'e sisima venana. Unenu pina

ka'ene mwe'akaho mai'o pareji'ina ka'ene rehu-
naka Godira 'waramajaho Noaho hena venana.
Huni nimaaroa vajijino mwe'a ke'ura namahi'i
vu Godina'ijaho ariramaa rena paranana.

⁸ Nimairoa vajijino Eparahamiho Godira
'umenajaho Huni ira hena venana. 'Enarena
huni ara are'ika'ivo kwaa pina ka'ene Godira
hu mahuna ka'ene nahama 'waramaji va'ana.
Hu va'ajaho kwaa ichihicha va'u roji'i pakama
paheji'i va'ana.

⁹ Nimairoa vajijino Eparahamira va'e Godira
nahama 'waramani kwai 'e'unajaho harai ari
venarena apiora puna'i rena hinana. 'Ene túna'i
Aisikiho 'ee Jekapiho ijá harai ari hi'eme aachia
nikwinu'ina kaji ahuma 'ekahunijaho kú'o na-
hama 'waramana.

¹⁰ Eparahamira ija'ina venajihuni maijaho ara
natohwa ka'ene Godira Huni iji mina vene kuteja
same 'ee ara natohwa maa ka'ene vena ajimaji
sama avanana.

¹¹ Nimairoa vajijino Seraho paranamaa renana
kaivo hu areri hari'i nenana. Ijihuni maijaho
Godira raka ka'ene nahama 'waramajaho Hu
areri ija'ina rehunjaho Seraho nimaa ronana.

¹² Ijihuna'e ea mapokakaho Eparahami oni vaji
rena roara. Hu emamaa'omo areri sesamaa
pa'arehune sa'ina vo huni harihijijahija chinasa
rehune 'ee ajara ka'ene areri patahuna ka'ene
soha rori navuja'ina rehuna.

¹³ Ikija maho'o iraka ka'ene nahama
'waramajija pa'ekara kaivo nimairoa vajijino
kwamasahara. 'Enakaivo pu nikamareja
kamakura rene teamanama parana roara. Pu

ika'ina 'wawa Nú apiora 'ee mwe'akaho ea suja 'wavara.

¹⁴ Ijihuna'e ea ka'ene ija'ina 'waravujija puni kwaa pu majaa hina savu.

¹⁵ 'Ene pu nimaa nimaa ara kwaa ka'ene pura ijí rene usema va'aji vwihaji'i hi'ipisa pu 'unama same kú'o 'unama ijí vaa'a.

¹⁶ 'Enakaivo areri ija'ina. Pu ara kwaa mamaiji ura vejujaho akúpa 'ahi jihunijina. Ijihuni hahi Godiho puni Godi 'iahunijaho pajumu. Ijihuni maijaho Hu puni ara natohwa amairiaramahana.

¹⁷ Nimairoa vajijino Eparahamiho vea ka'ene Godira vena kamajaho hu Aisikiho areri swasa venana. Eparahamiho Godira nahama 'waramajihi henarena huni hariha nikwinu Aisiki swasa ve'iro amairiaramana.

¹⁸ Godi Eparahami nahama 'waramana Aisiki oni hariha ka'ene huni vaji oni amuja mapoka rehunijina 'wamana.

¹⁹ Eparahami vwihanajaho emaapo kwa'avajaho Godira areri venae kú'o 'urina hihuna ronana. 'Ene Eparahamiho nimaa huni hariha kwama 'urinane sa'ina apenana.

²⁰ 'Ene nimairoa vajijino Aisikiho huni harihija Jekapi'o Iso'o merajihana. 'Ene Godira iraka ka'ene túna'i vehunijaho nimaa ronana.

²¹ 'Ene nimairoa vajijino Jekapiho vea ka'ene hu ema rena parane kwa'i venajaho hu Josapi oni harihija merajihana. 'Ene hu huni pijuhijino pijunavi'i Godi oja mahana.

²² 'Ene nimairoa vajijino Josapiho vea ka'ene kwa'i venajaho Isureri oni harihipo nimaa roji'i 'waramajaho Godira veje Isureri ora Ijip-

iti raname usehuna. Hu nimaa rona parana jihuna'e hu pu 'waramajaho pu use'i ve'avajaho huni 'atijija 'eka pu pu'úmo usema vahuna.

²³ 'Ene nimairoa vajijino Mosisi oni emahwapo hu nahejari vejijaho masapa no'opisu apúrinanavara. Pu kavajaho Godiho puni sesamaa ani'ina mihana'e kavara. 'Enarena pu kinijara iraka pununa'i vehunijaho pajuvara.

²⁴ Nimairoa vajijino Mosisira emaina renajaho hu Pero oni 'apajijihuni hariha 'wahuna semana.

²⁵ Ijihuni hahi hu Godoni ehijijihi pu'úmo ahuma ahija apehuna ura renana vo sisea ka'ene hu ma'uako teamama para'eje venareje kú'o pa'arehunijaho hu pataarohe pavenana.

²⁶ Majjaho hu Keriso onijihuna'e sisei hihuna vo Ijipiti opuni kukua rukima'ura mamaijaho pave'eju ronana. Ijihuni majjaho Godira huni eha maaaa ka'ene vajahuniji kavi'i va'arena avanana.

²⁷ 'Ene nimairoa vajijino Mosisi Ijipiti opuni kwaa aremana. Hu kinijihuni sena pajuhamana. 'Enavo Mosisiho Keriso pakamana vo nimairoa vajijino Hu kavi'i va'ana.

²⁸ Nimaaroa vajijino Mosisira Ijipiti vaji Isureri ora 'waravume pu Pasova vejara. 'Enareja pu 'aa 'ene vwichajiami tanihara. 'Ejakame kwamasahuri 'ona oji'inijara amura nahenaji asita'amarono avajara.

²⁹ 'Ene nimairoa vajijino Isureri ora soha iha ka'ene Avi'ina 'wavujaho mwemaa re'eme sua va'ara. 'Enakaivo Ijipiti ora 'u'o sua va'eme soha kajara imwasamiana.

³⁰ Nimairoa vajijino Isureri opo Jeriko veri-

jaho na'ia iropu no'o tauhu'eme vera kajaho tira'usahe arihana.

³¹ 'Ene nimairoa vajijino Rehapiho maraku'a 'uasa venajaho ea ka'ene huni ara kwaa nato-hwa vajijino Godoni ira he'iro senavi'inijipo kwamasaha ja'ina hu pakwamana. Ijihuni maijaho hu Isureri opuni júhoji'ina ka'ene roajihi ni'ajiha jihuna'e pakwamana.

³² 'Ene na vu'a 'aho'a iraka'e 'wara'ejo? Ijihuni maijaho Kitiani ho Paraki ho Samisoni ho Jepata ho Teviti ho Semueri ho 'ee poropeti 'aho'i jhipuni nimairoiji kwinu kwino 'warahuna areri pana.

³³ Nimairoa vajijino eakipo kinia 'ahopuni ara 'e'unie ariramaijino 'ajoahara. 'Enare'e Godira raka ka'ene nahama 'waramajaho 'eke 'ee raioni puni ira pijuturihura.

³⁴ 'Ene pu vena harura ka'ene

Noinrena ajimaji utahe 'ee ea mai'o pu so'wi papijihume kwamasaha 'ee pu harura pa'ajija ta'arohe harura rukina remaravara. 'Ene pu ajira vajijaho harusima'ura rene 'arahara. Pu naka puni amia venaume pitapa juhahara.

³⁵ 'Enavo napara puni oja mihi'inijaho kú'o 'uname kwamasahari vajijino 'ekara. 'Enakaivo ea 'aho'a Godi nimaa roji'inijija pu Godi túchahā'avarono haha hiana ani ani'ina vetiara. 'Enakaivo pu Godi túchahāhunijara senama jihuna'e kwamasahara. Ijihuni maijaho pu hia pina maaaa 'urina hihuniji nimaa rojara.

³⁶ 'Ene ea 'aho'a sisei matihe 'ee ajiaki hiji-haume túpa puama vajame 'ee ea 'aho'a seni kamorame tipurai vaji ato'arumaara.

³⁷ 'Ene ea 'aho'a muni 'aniname tirahe 'ee 'aho'a 'eka so'wi rira mu'oi ataara. 'Ene ea 'aho'a vena kime 'ee so'wi pijihume kwamasahara. 'Ene ea 'aho'a ateha pa'arenaume sipia 'ee kotia sisa ijí iruhe 'ee savara. 'Ene ea 'aho'a matuname 'ee uneunecha pa'amaa renae 'ee sise'i 'ahiara.

³⁸ 'Enajihuna'e pura niho'o mavarasa'ina ka'ene vejajaho pu areri mwe'akaho pahihune sa'ina.

³⁹ Ijihuni hahi ea ikihi nú rona 'waravujija puni nimaaroijaho Godi teamamana. 'Enakaivo pu Godira nahama 'waramajaho 'aho'a mai'o pa'ekara.

⁴⁰ Ijihuni maijaho Godira unenu pina mavarasa'ina núna'e ranavu'e namu. Ijihuni hahi nú pa'a pu areri ho'ina rehuna pana.

12

Godi Núni Omijine 'Ee Jesura Venuja'ina'e Nú Vehuna

¹ Ijihuni hahi ea mapoka mapoka 'imiti epuna'i sama outúhe hina kúvi'i hiju. 'Enajihuna'e raka ka'ene Godoni ura ijí veju'e tanumuji ani irechaha. 'Ee sisea ka'ene veku veko núni vwiha vaji mumuji ani irechaha. Raka ka'ene apehuniji ape'iro mají hine ninukujahi'i na'avara.

² Jesu ka'ene núni nimairoa anejijine 'ee aneja rena va'e uri usehunijina. 'Enajihuna'e núni nia Hu kavi'i vahuna. Hu korosi 'ahi ahija apeji'i jumana vo ijí Hu juma kajaho semana. Hu ija'ina venajihuni maijaho Hu túna'i teamahuniji apehuni jihuna'e avanana. 'Ena'omo Hu iviamaa

akúpi 'ahi Godoni toronu ija mana'inija'i asuma hinu.

³ Vwihaha! Ea sisemaa ijipo Hu sise'i 'ahaume haha hiamana paranana. 'Enakúne ahija ija'ina apena va'avajaho pasenave are'avara.

⁴ Ja sisea vaji hina ruaraha roi'i pivusaha kwa'asunavara vo mai'o pakwavara.

⁵ Ja Godoni harihiji jihuna'e Hura ja ni'ajiharena vu'a ka'ene 'waramajaho runamio? Hu ika'ina 'waramana

Nuni harihe! A Hu túchahakame Natohwijara eha ma'amajaho a Hu pamakame 'ee ara Hu túchahauji Hu ijí rona 'waramajaho pasena'amana.

⁶ Natohwijara oja mihi'inijipo Hu túchahaujaho eha mihuna. 'Ene ea irara Huni hariha nimaa renajara túchahaujaho Huni harihi jihuna'e eha mahuna 'iamana.

⁷ Godira ja ija'ina 'ahi'amajaho vwiha'avara. Ja Huni harihiji jihuna'e aahi'ena. 'Ú ja vi he-jajaho hariahi vu'ataa pahenajaho omaha kora pa'warame 'ee pa'anaune?

⁸ 'Enavo ja Godi túchaha va'eje Huni harihija 'ahiu ja'ina'e eha pamiha ka'avajaho ja oma pa'ana. 'Ene ja nimaa Huni harihija pana.

⁹ 'Enavo mwe'a kehuni omijipo pu kú'ēju'e nú areri parehuniji veju'e pu ruruvujaho puni hura vejura. 'Ena'omo núni omijihipuni ira hene hura vejua'ina'e akúpa huni Omijara eha múha ka'avajaho teamana'eje Huni hura venareje majama hi'avara.

¹⁰ Ijihuni hahi núni opijijija pu raka ka'ene kima heju'e maraju jihuna'e pu juara ma'uako

hiji'i 'anúe kora 'waravura. 'Enakaivo Godira nú eha ka'ene múhujaho Hu nimaa 'ahi nú maranúhuni jihuna'e venuna. Ijihuni hahi nú Huni ariramaijaho ahuma akehuna.

¹¹ Vu'ataa paheju'e 'aniujaho hianavu jihuna'e tea pamanavura. 'Enakaivo ea ka'ene ija'ina 'ahiujija túna'i pu ea maaaa re'eja.

'Unama Ichá'ina Vehunijine 'Ee Jujuvu'a

¹² 'Enakúne ija jona ka'ene harura pa'arenaujaho harura vene 'unaha. 'Ene joni atoka ka'ene irimanamujaho harura vena 'urine namina va'a.

¹³ 'Ene jara mumora ka'ene namina vahuni 'unamijaho amairie arira renama. 'Ejakame ja 'ararihia vu'ujija pu irimae harura pa'arenaujija namina pivirusaha arihura vo pu kú'o harura rukina reja.

¹⁴ 'Enakúne ea 'aho pu'úmo oja sonaravi'i hi'avara. 'Ene ani ani pavene 'ee 'unama ariramaiji vehunijara ituna'avara. Ea irahipo ariramaa pa'ana re'avajaho Natohwijaho pakahuna.

¹⁵ Ja ea 'aho pu'úmo ni'ajara'irakúne Godoni mavwihani'inijaho pu paasina'avara. Ea sename temukame ajinavakame 'uraarahuni ira ea 'warahunijaho 'ajoara'avara. Ija'inijara reju'e ea mapoka siseraniura.

¹⁶ 'Enakúne joni vaji ea 'aho'a 'uasa pavene 'ee Godi pamatahareje Isora venaja'ina pave'avara. Hu 'iruma huni hahi poka huni harurijaho 'u'ua hunai 'imenana.

¹⁷ 'Ena'omo túna'i hu omahoni merajih'i'iniji ura rena paranana vo paapenana. Hu huni sisea

pavwihana arema jihuna'e asinamarena nirama mi'imi'imana.

¹⁸ Ja mai'o Isureri opo Sainai huri'a ka'ene vena ni'ima'ura rene 'ee temukame 'ee hwasisiapo 'utihi'i 'e'u'eme Godira Huni varapa mi-haja'ina ja mai'o pavwevara.

¹⁹ 'Ene pu ijí he'eme tauja ajira 'umene 'ee vu'a 'wara'eme iruno'ijara ataa 'ejahaa parajumakame Godi tanu'urahe vu'a pa'wara'amarono 'waravara.

²⁰ 'E'ejume Godira ika'ina 'waramajaho huri'ake hanuhi vwe'amajaho muni 'anie kwamana 'i'uju'e tea junavu'e tihi tihi juhahi'i hejara.

²¹ Mosisi raka ka'ene ijí renaji kamarena hu 'u'o tea juvumakame na 'u'o tea junime 'ee tatotima paraniu 'iamana.

²² 'Enakaivo ja Saiani Huri'i Godi ka'ene majama hiji'ini jihuni ara kwai roara. Ara kwaa kajaho akúpa huni Jerusaremijina'omo Godoni 'ona oji'ina mapoka mapoka areri patahuna ijí hiju.

²³ Godoni harihija amura ka'ene puni iha kahi akúpa 'ahi veju'e navi'inijipo ahuvuri tinijino ja niroara. Godi ka'ene 'otua vetihuni anesuri jihuni roara. 'Ene ja Godoni ea ka'ene kwamasaha jhipuni 'avena ka'ene ariramaijipo hijuri tiniji roajivara.

²⁴ Ja vu'a maiu'inijara 'warama ja'ina'e Jesu ka'ene Godiho 'ee emaa ijhipuni rira mu'oi hinujihuni roara. 'Ene ja 'aa ka'ene ijikumajara Eporu oni 'aa asima ira mamaa 'warama jihuni roara.

²⁵ Godi ka'ene ja 'waramu jihuni ira hena

ve'avara. Isureri ora pu Mosisi oni ira hene pavejajaho eha sisea apejara. Mosisi Hu mwe'a ke'ura vo nú akúpa huni Godiji túchaha'avajaho ja vwihajujaho nú eha paapehuna.

²⁶ Ve'a ka'ene Godira Sainai huri'i 'wara'eme Huni iruhøjara mwe'a varimana. 'Ena'omo Hu kú'o nahama ika'ina 'waramana. Na'i pini Nara mwe'aru pausi'eju vo akúpa 'u'o 'unama usihuna 'úmana.

²⁷ Ikehuni maijaho uneunecha ka'ene mwe'i navujaho 'unama usive pa'arehuna. 'Enakaivo majama nahuni uneunecha ka'ene pavari'avajipo na'eja.

²⁸ Nú ara ka'ene areri pavarihuniji apejara. 'Enajihuna'e nú Godi temani 'wame 'ee Hu teamahuni ja'ina'e venareje Hu oja mahe Huni hura vehuna.

²⁹ 'Enajihuna'e núni Godijaho niho'o venijihuni uru'uruijina.

13

Ichá'ina Veje Godi Teamame 'Ee Kerisoho Ura Ani Ani'ina Parenuna

¹ Vwehu jo pu'úmo oja ma'ara'avajaho majama nama va'amana.

² Apiopo ro'avajaho ni'ajihuna pasena'avara. Ija'ina vejajihuna'e ea 'aho'a Godoni 'ona oji'ina pakivi'i ni'ajihara.

³ 'Enakaivo ea ka'ene tipurai hijujija parunamie 'ee ja areri pu pu'úmo hiji'i vwihava ja'ina'e vwihani'avara. 'Ene ea ka'ene ahija sisea apejuihija areri pu pu'úmo hiji'i vwihava

ja'ina'e vwihani'avara. Ijihuni maijaho ja 'u'o haha rukina.

⁴ 'Ene ja napasi nene 'ee parui nejajihuni hura vene 'ee ijaho paruarahareje napara paturame 'ee parua patura'avara. 'Asúra kivasi 'uasa paveje 'ee napasina paruina pura parui nene 'ee napasi nejajaho paruaraha patura'avara. Ea ija'ina veji'inijija Godira eha sisea mihuna.

⁵ Monia oja mihuri 'unami jihuni vaja pahi'avara. Raka ka'ene icharo jonuna'i navujaho teamana'avara. Ijihuni maijaho Godira ori'ini ika'ina 'waramana. Na a paranamae Na a patúchahahuna 'úmana.

⁶ Nú raka ka'ene hena kavaji ja 'waravu. Natohwijaho nuni Ni'ajihi'ini jihuna'e na pajuvu. 'Ena'omo ea pu raka na veti'eja? 'iamana.

⁷ 'Enavo Godoni vu'a 'waravi'inijipo 'waravaji vwiha'avara. 'Ene pura ichá'ina maaaa ka'ene hijuja'ina hine 'ee puni nimairoi ja'ina'e mati'avara.

⁸ Ijihuni maijaho Jesu Kerisoho niara iviasa 'ee nitua majama nikwisu'ina.

⁹ 'Enakúne vu'a ani'ina 'ee vu'a ira'atiji 'eka 'warave nimaasa reje ja paki'eje usema va'ava. 'Enajihuna'e maijaho mavwihani'inijara veje núni oja harura rehuna. Ijí harura kajaho 'iruma ichá'inijihini ijurepuni varapi ja'ina pana. 'Ena'omo varapa kajija ea pina pani'ajahuna.

¹⁰ Núni swasa vejuri 'aiju ijaho mwe'a kehuni harai ara ni'ajihi'inijija pu areri paihuna.

¹¹ Juapuni tamana 'unamijaho sosi ni'ajihi'ina mama'inijara hanuha puni 'aa apena va'e Ariramaa Nimaa Nimai jihuni ruhiji sisea huni swara

'eke va'e aruvura. 'Enakaivo hanuha maijija samaumaa jaura.

¹² Ijihuna'e Jesuho Huni ehijijipo ariramaa re'avarono ara natohwa huni samai 'anaume haha hiame 'aa ari'eme kwamana.

¹³ Ijihuni hahi roe nú Huni va'e ara huni samai Hura juha ka'ene apena ja'ina'e nú 'u'o apeja.

¹⁴ Ike mwe'akaho núra majama hina vahuni ara pana. 'Enavo nú ara natohwa ka'ene mai'o rohuniji 'ajaha hiju.

¹⁵ 'Enajihuna'e Jesuni vaji núni swara 'ee swasa na'iaa mapokakaho vene Godi ta'arohe'i hina apena vahuna. Núra Godi ta'arohe Huni iha 'unama ahasirivujaho Hu teimani 'wavuri 'inijara núni irititi usemujina.

¹⁶ 'Enakúne ea 'aho'a ka'ene kukua pa'aji vaji jihuna pasena'avara. 'Ene mamaa vehunijaho parunami'avara. 'Unama ija'inijija Godi tea-mama paranuna.

¹⁷ Joni sosi 'ajohi'ini jhipuni ira hena vene 'ee puni hura ve'avara. Ijihuni maijaho pu joni 'avena 'ajohe 'ee pura raka ka'ene vejujija Godi 'waravi'i vejura. 'Enakúne ja puni ira heji'ina rejakame pu patemuka'eje puni kaukara hami veji'ina re'avara. Pu temuka'eje ve'avajaho hami pani'ajihuna.

¹⁸ 'Enavo nú joni vaji hina roujaho nú unenu pina venareje nú junuhuna pana. Nú raka ka'ene vejujaho ja kúvi'i núni hura vehuniji vwihaji'i vejura. Ijihuna'e núni siporua 'onu'avara.

¹⁹ Na ja 'ejahiujaho ja iviamaa nuni siporua 'ojakame na kú'o marako 'uname joni vu'uma.

Tanuhuni Siporua

²⁰ 'Ene veje Godi matauvi'ina ka'ene núni Natohwa Jesu vejume 'urinajaho Hu sipia 'Ajohi'ina Natohwa ka'ene vu'a maiu'ina majama nahuniji Huni 'aiji nimaa venajina.

²¹ 'Ene Godira veje uneunecha mapoka ka'ene ja Huni ura ijí vehunijaho vajihama. Hu joni vaji veje uneunecha raka ka'ene Hu teamahunijaho Jesu Keriso oni harura vaji renama. 'Ene Jesu ta'arohujaho majama nama apena va'ama. Amení.

Vu'a Túchamaijina

²² Vwehu nune Na ja 'ejahiare'e na asura ma'uako vejukúne raka ka'ene 'waravukahó hami ve'avara.

²³ Na ja hehuna ka'ene 'waravujaho núni vwea Timotiho tipura ni'e'una roana. 'Ena'omo hu marako iki ru'e'u'amajaho na aheme nú hu'úmo vu'e ja kihuna.

²⁴ Joni sosi 'ajohi'ina 'ee ea 'aho'a nimaa roji'ina ka'ene ijí hijujija na 'ajoravu'e 'ee ea ka'ene Itari hijujipo ja 'ajoravu.

²⁵ Godoni maiji vwihani'inijaho ja pu'úmuna.

Godoni Vu'a Maiu'ina
The New Testament in the Ese Language, also known
as the Managalasi Language, of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Mangalasi long Niugini
copyright © 1975, 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Managalasi (Ese or Managalasi)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Dec 2025 from source files dated 12 Dec 2025

729c2a8f-9ea3-55ca-9318-793c2828d776